

2. Чернега А.О. Суїцидальна поведінка підлітків як соціально – психологічне явище. *Young scientist*. 2020. №8.1. С.89-92. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/8.1/20.pdf>

3. Матюха Є.О. Суїцидальна поведінка як об'єкт соціальної роботи: тези доп. міжн. студ. наук.-практ. конф. Ніжин, 2017. С.40-41.

4. Федосєєва І.В. Вікові особливості суїцидальної поведінки підлітків. *Young scientist*. 2016. № 9.1. С.161-163.

Цимбал Тетяна Володимирівна

ttsymbal07@gmail.com

доктор філософських наук,

професор кафедри філософії і соціальних наук

Криворізького національного університету

«VETERAN HUB» ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З УЧАСНИКАМИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Не дивлячись на те, що Конституція України акцентує соціальну орієнтованість держави та визначає право на соціальне забезпечення громадян, ветерани, яких за майже 7 років з початку російської агресії нараховується більше 380 тис. осіб (<https://mva.gov.ua/ua>), мають серйозні проблеми в галузі соціального захисту з боку держави. Саме тому сьогодні в Україні зареєстровано десятки громадських організацій та благодійних фондів, метою яких є надання різнопланової допомоги учасникам бойових дій та членам їх сімей. Проте, в силу різних причин, реальну, не декларативну допомогу надають не всі.

Одним з успішних проектів є «Veteran Hub», створений у 2018 р. у Києві з ініціативи Івони Костини за спонсорської підтримки (у т.ч. і за рахунок фінансування в рамках грантової програми Держдепартаменту США) [1]. Ще два «Veteran Hub» восени 2020 р. почали працювати у Вінниці та Дніпрі. Ці міста обиралися за кількістю учасників бойових дій на тисячу населення, наявністю військових частин (як потенційних отримувачів послуг) та активних громадських ветеранських організацій, за середнім рівнем заробітної платні, рівнем

безробіття тощо. Підкреслимо, що «Veteran Hub» не є політичним або PR-проектом, він перебуває поза межами політики. Стратегія проекту – це створення єдиної мережі, яка буде об'єднана відповідними стандартами роботи, корпоративною культурою, єдиним рівнем сервісу для централізованого надання послуг ветеранам, працівникам сектору безпеки та їх близьким, у тому числі і для підтримки інтеграції ветеранів у цивільне життя. Підґрунтям створення проекту стало вивчення досвіду західних країн, зокрема, Данії, де кожен десятий громадянин є ветераном (на 5 млн. населення – 500 тис.). Це найвищий відсоток серед усіх країн Європи. Данська система підтримки ветеранів спирається на місцеву владу і є достатньо потужною. В межах існує штатна посада для ветерана, який допомагає організовувати ветеранську спільноту, є й будинки ветеранів, де можна жити протягом тривалого часу, отримуючи різноманітну допомогу. У Канаді більш потужною є науково-дослідницька складова: інститути, що вивчають якість життя та здоров'я ветеранів. Вони стали партнерами «Veteran Hub», надають консультативну й практичну допомогу.

Найвідомішими резидентами проекту є «Юридична сотня», «Побратими», «Друг Героя», «Вільний вибір», «Добровольці» та ін. Основою реалізації спільних проектів є збереження ідентичності, повага до кордонів інших організацій, співпраця в межах компетенцій, та усвідомлення того, що пріоритетними є потреби клієнтів, а не інтереси чи амбіції окремих груп.

Унікальність проекту «Veteran Hub» обумовлена декількома факторами. По-перше, у хабі створено особливий інклюзивний простір, яким зручно користуватись людям з особливими потребами, мамам з немовлятами та ін. Всі три «Veteran Hub» мають кабінети психологічної підтримки та реабілітації, де можна працювати з клієнтами віч-на-віч. Це є пріоритетним, адже під час отримання послуги ветеран повинен перебувати у безпечному, затишному середовищі. В хабах є конференц-зали для проведення терапевтичних сеансів як для самих колишніх військових, так і для членів їх сімей. При київському «Veteran Hub» створено мобільний офіс для надання допомоги ветеранам, що проживають поза містом, а також тим, хто не має можливості приїхати в офіс.

По-друге, у хабі надають різнопланову допомогу ветеранам АТО, їхнім родинам. Найбільш затребуваною є психологічна допомога, профорієнтація, перепрофілювання та допомога у працевлаштуванні, а також юридична підтримка і консультації учасників бойових дій. Найбільше звернень до юристів пов'язано з проблемою визнання добровольця учасником бойових дій або з проблемою отримання статусу інваліда війни, довічної групи інвалідності. Надається консультативна допомога і родинам загиблих учасників добровольчих об'єднань стосовно отримання статусу члена сім'ї загиблого.

По-третє, «Veteran Hub» є організатором освітніх курсів з англійської мови, ІТ, медитації, йоги тощо. Деякі формати започатковані власне у хабі: наприклад, public talk (публічні люди, сидячи на диванах разом з ветеранами, обговорюють різні теми і відповідають на запитання безпосередньо, без зайвого модерування і цензури). У «Veteran Hub» є і коворкінг – місце, де відвідувач може випити кави і попрацювати, безкоштовно використовуючи необхідну техніку (комп'ютер, сканер, принтер).

По-четверте, до ветеранського простору за консультаціями звертаються і волонтери, і люди, які хочуть служити в армії. Спілкуючись з ветеранами, вони обирають для себе військову спеціальність та певний підрозділ. Тобто «Veteran Hub» – це точка перетину, місце знайомств і контактів.

Таким чином, пріоритетними для команди «Veteran Hub» є питання юридично-правового характеру, соціально-психологічної реабілітації та підтримки у вирішенні проблем перекваліфікації та працевлаштування. За перший рік роботи київський офіс відвідали 18600 осіб, з яких понад 1060 отримали психологічну допомогу, близько 780 – юридичну, в хабі проведено 645 заходів (<https://veteranhub.com.ua>). Не дивлячись на карантин, у травні 2020 р. одним юристом було надано 237 консультацій, зросла й кількість консультацій з працевлаштування та кризових психологів. Карантин став викликом для «Veteran Hub», адже відсутність безпосереднього контакту є нетиповою і ускладнює роботу, тим не менше і в цих умовах співробітники виконують усі свої функції, а відповідна кваліфікація допомагає розробити таку форму спілкування, яка

дозволяє встановлювати і зберігати необхідний контакт з клієнтом. Підкреслимо, що до «Veteran Hub» звертаються реальні люди з досвідом війни. Оскільки повна психологічна реабілітація, тобто відновлення стану, який людина мала до війни, майже неможлива, то вони мусять адаптуватися до нових умов життя, інтегрувати свій досвід в реальне життя за сприяння фахівців соціальної сфери.

Список посилань

1. Статут благодійної організації «Благодійний фонд “Ветеран хаб”» URL: <https://drive.google.com/file/d/1-shoIdrTETPn9IamzPPO41TB7UwWznr-/view>

Велислава Чавдарова

v_chavdarova@mail.bg

PhD професор Великотърновский университет
им. Св.Кирилла и Мефодия, Болгарии

ПОДХОДЫ И МОДЕЛИ В СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЕ С КЛИЕНТАМИ

Цель данного доклада – представить основные подходы и модели работы в социальной практике.

I. Подходы в социальной работе

В литературе изложены некоторые основные подходы, каждый из которых по-своему интерпретирует сущность, цели и характер социальной работы. Прежде всего, это **рефлексивно-терапевтический подход**, который определяет социальную работу как форму социального вмешательства, побуждающую каждую из социальных институций и служб обращать внимание на каждого человека, его идентичность, его качества и способности, уважая его право на самоопределение. У него развиваются навыки позитивного самовосприятия, позитивного отношения к себе и саморефлексии.

Существует **индивидуально – реформистская** точка зрения, согласно которой социальная работа – это скорее альтруистическая деятельность, которая помогает человеку